‘Werken zonder keurmerk is als autorijden zonder rijbewijs’

Sinds het Milieukeurcertificaat zijn intrede heeft gedaan, hebben al diverse bloembollenbedrijven zich gebogen over de vraag: gaan wij dit doen? Voor sommige ondernemers in het bollenvak was het helemaal geen vraag ‘of’ ze dit zouden gaan doen, en zelfs niet ‘per wanneer’. Omdat duurzaamheid voor hen al veel langer een issue is. ‘Wij zijn twintig jaar geleden begonnen met verduurzamen.’

Willem Vink: ‘Of je voor het Milieukeurcertificaat gaat, is vooral een keuze’

Serie duurzaamheid

Duurzaamheid wordt een steeds belangrijker thema. In de samenleving, en daarmee ook voor de bollensector. Immers, als de samenleving om een duurzaam product vraagt, zal de sector daarop moeten reageren. Wat betekent dit voor de verschillende partijen die actief zijn in het vak? Op welke manier spelen zij in op de ontwikkelingen? Waar lopen zij tegenaan? Veel vragen. In deze serie gaat BloembollenVisie op zoek naar de antwoorden.

Tekst: Monique Ooms
Fotografie: René Faas

Half maart viel er bij diverse exportbedrijven een brief in de bus. Bloembollenkwekerij W.A.M. Pennings uit Noordwijkerhout liet weten het traject te zijn ingegaan om – voor alle teelten van het bedrijf – op te gaan voor het Milieukeurcertificaat. “Wij richten ons op de droogverkoopmarkt en onze afnemers vinden het belangrijk dat wij kunnen aantonen dat we schoon werken. Het Milieukeurcertificaat biedt die garantie”, vertelt Simon Pennings. “Zeker nu er zoveel aandacht is voor residu op bloembollen is zo’n garantie belangrijk. We moeten zien te voorkomen dat klanten gaan zeggen: ‘Wij willen geen bollen meer.’ Verder vinden wij het zelf ook belangrijk om duurzaam te werken. Ik heb er altijd al een hekel aan gehad om veel gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Niet alleen omdat het belastend is, maar het kost ook nog eens een hoop geld, dus als het met minder kan, dan graag.”

OP SLOFFEN

Pennings beschikte al over het MPS-A+-certificaat. “Dat haalden we op onze sloffen, we waren toe aan een volgende stap. Het Milieukeurcertificaat kwam op het goede moment.” Dit certificaat gaat een paar stappen verder dan MPS, realiseert Pennings zich. “Je hele bedrijfsproces komt aan bod, dus ook hoe je omgaat met energie en afvalscheiding. Die zaken hebben wij al op orde. Zo werken we met frequentiegeregelde ventilatoren en afval gescheiden inzamelen doen we al jaren. Dat zit er van nature in, we hoeven niet opeens heel anders te gaan werken.” Toch zien nogal wat bloembollenkwekers er tegenop om met het Milieukeurcertificaat aan de gang te gaan. “Dat begrijp ik wel, er komt veel op je af. Er zitten punten in die ik ook lastig vind, zoals bemesting en vuilbestrijding. Daar moeten we kritisch naar kijken. Het is ook bewustwording: je moet niet gaan spuiten om het spuiten.”

Die bewustwording zit er al lange tijd in bij Pennings. “Ik zat ooit bij een studieclub van het Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM), daarbij zaten we aan tafel met milieudeskundigen. Daar heb ik veel van geleerd en dat nam ik ook mee naar ons bedrijf, soms bijna ongemerkt.” Zo heeft hij het duurzaamheidsbewustzijn ook overgedragen op zijn medewerkers. “Ik druk ze op het hart dat we kritisch moeten blijven kijken naar onszelf. Werken we netjes? Houden we ons aan de afspraken? Wat kunnen we nog meer doen om schoon te werken? Gewoon volhouden en dan wordt het een tweede natuur. Inmiddels hebben we het allemaal goed op orde; zij zijn ook enthousiast over het Milieukeurcertificaat.”

‘Gewoon volhouden en dan wordt het een tweede natuur’

Pennings heeft een van zijn medewerkers vrijgemaakt die zich volledig gaat richten op het behalen van het certificaat. “De eerste audit staat gepland in april. We hopen komend seizoen de eerste bollen met Milieukeurcertificaat te kunnen leveren.”

HET VERHAAL

Afnemers vinden het steeds belangrijker om op de hoogte te zijn van ‘het verhaal achter de bollen’. “We moeten regelmatig onze certificaten mailen, ze willen weten hoe je produceert.” Of ze ook meer willen betalen voor bollen met het Milieukeurcertificaat is wat Pennings betreft nog niet zeker. “Dat hoop ik natuurlijk wel, wij investeren hier ook in. We gaan het certificaat voeren op al onze uitingen. Daarmee onderscheiden wij ons van aanbieders zonder certificaat. Het mooie is ook dat je voor iedereen zichtbaar maakt dat je duurzaam werkt. We deden dat al, maar het was nog niet zo duidelijk; zoiets als autorijden zonder rijbewijs. Het certificaat is een erkenning en een beloning tegelijkertijd. Bovendien heb je altijd een goed verhaal als iemand vragen heeft over jouw product.” Hij raadt zijn collega’s aan om in elk geval de zelfscan van de KAVB te doen. “Dan weet je waar je staat en waaraan je nog moet werken. Je kunt er alleen maar wijzer van worden.”

Voor bloembollenkwekerij Q.J. Vink zijn er verschillende redenen om op te gaan voor het Milieukeurcertificaat. “Overheden, met name gemeentes, hebben zichzelf de verplichting opgelegd om alleen nog maar duurzaam geteelde bollen in te kopen. Dat is een belangrijke markt voor ons en het is interessant om te kunnen samenwerken met een afnemer die zich op die manier committeert. Daarbij is het Milieukeurcertificaat een mooie manier om jezelf te onderscheiden: het is niet voor iedereen weggelegd om aan alle eisen te voldoen. En verder zijn wij altijd op zoek naar prikkels, zodat we uitgedaagd blijven om het beste uit onszelf te halen. De jonge generatie in ons bedrijf vindt het echt leuk om hiervoor te gaan”, vertelt Willem Vink. Overigens kiest het bloembollenbedrijf er niet voor om het totale teeltplan onder Milieukeur te brengen. “We laten de lelies er nog buiten.”

BEWIJS

Over het belang van het certificaat: “Onze afnemers willen erop kunnen vertrouwen dat wij niet met bepaalde werkzame stoffen werken, zoals neonicotinoïden. Dit certificaat garandeert dat, een onafhankelijke partij stelt vast dat wij aan de eisen voldoen. Dat legt gewicht in de schaal.” Voor Vink is dat belangrijk, want: “Steeds meer afnemers stellen vragen over gebruikte middelen en residu op bollen. Wij hebben daar een antwoord op en kunnen ook nog eens een bewijs overleggen dat we duurzaam werken. Dat geeft onze klanten een goed gevoel.” Het belang van het Milieukeurcertificaat gaat verder dan alleen de eigen kwekerij, vindt Vink. “Hiermee maken we als sector zichtbaar dat we luisteren naar wat de samenleving van ons vraagt. Dat organisaties als de Milieufederatie en Greenpeace bij de ontwikkeling van dit keurmerk betrokken waren en het daarmee dus steunen, maakt het nog sterker. Daar kunnen we mee voor de dag komen.”

Wat Vink betreft, is het vanzelfsprekend dat zijn afnemers meer betalen voor gecertificeerde bollen. “Daarover maken wij afspraken. Alleen als een afnemer bereid is de meerprijs te betalen, krijgt hij de beschikking over het certificaat wat hij op zijn verpakkingen kan voeren. Wie er niet voor wil betalen, krijgt van ons geen bollen met Milieukeurcertificaat.” De bloembollenkwekerij uit Sint Maartensvlotbrug zal te zijner tijd via diverse kanalen communiceren dat zij beschikt over het Milieukeurcertificaat. “We gaan het op onze website zetten en we gaan alle bedrijven waarmee wij samenwerken, aanschrijven om hier melding van te maken. Als je dat certificaat eenmaal hebt, moet je er natuurlijk ook maximaal gebruik van maken.” Maar, zover is het nog niet. “We hebben net de eerste audit gehad, de tweede audit volgt in mei - juni. Uiterlijk half juli moet de certificering rond zijn, zodat we deze zomer onze eerste gecertificeerde bollen op de markt kunnen brengen.”

EEN KEUZE

Vink realiseert zich dat veel afhankelijk is van medewerkers. “Het is belangrijk om medewerkers hier vanaf het begin bij te betrekken. Wij overleggen regelmatig en maken onze medewerkers duidelijk wat we precies van hen verwachten. Duurzaamheid is voor hen niets nieuws, wij werken al heel lang zo, het is een manier van leven geworden.” Veel zal er dan ook niet veranderen. “Wij registreren al veel, alleen moeten we dat nu zo gaan doen dat het voor een derde controleerbaar is. Dat vraagt wat aanpassingen, maar daar komen we wel uit. Verder vinden wij het een zeer werkbaar keurmerk.” Hij begrijpt ‘heel goed’ dat er ook collega-kwekers zijn die er tegenop zien om met het keurmerk aan de slag te gaan. “Als je nog niks op het terrein van duurzaamheid hebt gedaan, moet je nog een hele slag maken. Daar ligt voor ons een kans.” Dat het behalen van het Milieukeurcertificaat alleen zou zijn weggelegd voor grote bedrijven, wuift Vink weg. “Als je dit wilt, moet je er tijd en energie in steken, dat geldt voor grote en kleine bedrijven. Of je het doet, is vooral een keuze.”